

KINIJOS
RAUDONIEJI ŽIBINTAI
IR VIENOS
MOTERS LIKIMAS

ROMANAS

Lo to sas

L I J I A Z H A N G

TYTO ALBA

L I J I A Z H A N G

Lo
to
sas

ROMANAS

Iš anglų kalbos vertė
Viktorija Uzėlaitė

VILNIUS 2020

Lijia ZHANG
LOTUS
Henry Holt and Company
New York, 2017

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2017 by Lijia Zhang
All rights reserved
© Viktorija Uzėlaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2020
© „Tyto alba“, 2020

ISBN 978-609-466-445-8

天有不测风云，人有旦夕祸福

*Gamtoje pasitaiko netikėtų audrų,
o gyvenime – nenuspėjamų permainų*

– Vei, tu! – tykioje krantinėje nuskambėjo šūksnis.

Lotosas sėdėjo ant medinio suolo ir žvelgė į pilkšvai geltoną jūrą. Laivų nesimatė. Kutenančios vėjo rankos vandenyje kėlė raibuliukus, šiferio pilkumo dangumi plaukė debesys lyg didžiulės vatinės gėlės. Plačioje erdvėje tarp dangaus ir bangų ratas suko džiugiai klykaujantys kirai. Prie kranto tarp uolų žaidė balti garniai ir antys spalvingomis plunksnomis.

– Vei, tu! – vėl suskardėjo balsas.

Ji krūptelėjo, pakėlė galvą ir išvydo platų jauno policininko veidą. Primerktos akys smigo į ją.

Lotosas apsidairė. Promenados pakrašty prie dambos rymojo jauna pora maudymosi kostiumais. Jie irgi žiūrėjo į jūrą, jų galvos buvo suglaustos, o rankos susikibusios už nugarų. Netoliese senelė gaudė sprunkantį krykštaujantį berniūkštį, pro prairusias jo kelnytes matėsi plikas užpakaliukas. Senukas išnešė į lauką paukščius bambukiniame narve.

– Aš? – paklausė Lotosas.

– Taip, tu! – riktelėjo policininkas. – Parodyk man visus tris dokumentus.

Mergina pažvelgė į jį. Ant jo kepurės piktai žybsėjo nublizgintas ženklelis.

– Nevaizduok, kad negirdi. Rodyk dokumentus: tapatybės kortelę, leidimą gyventi ir leidimą dirbti.

Lotosui iš akių pasipylė kibirkštys, tarsi jo žodžiai būtų smūgiai. Prikandusi apatinę lūpą ji pasirausė dirbtinės odos rankinėje ir išėmė leidimą gyventi, kurį gavo permiegojusi su apygardos pareigūnu. Tapatybės kortelės Lotosas nesinešiojo, žinodama, kokia ji svarbi, ir bijodama pamesti.

Policininkas išplėšė jai iš rankos leidimą gyventi.

– Kur kiti dokumentai?

– Aš... èè... – išspaudė jį, jusdama, kaip daužosi širdis. Greitai įkvėpė, kad aprimtų, palietė nefritinius apyrankės karoliukus. – Palikau namie.

– Kur gyveni?

Akimirką padvejojusi ji atsakė:

– Rytų Stoties kelias 110.

Policininkas garsiai ir skardžiai nusijuokė, lyg gagentų laukinė antis.

– Rytų Stoties kelias, kurgi ne! Liaukis. Be to, jokia padori mergina ryte nevaikšiotų šitaip apsirengusi.

Lotosas nužvelgė juodą tinklinę berankovę palaidinę ir trumpą sijonuką. Šįryt ji tik užsimetė kardiganą ant vakarykščių drabužių. Užsisagstė sagas.

– Ką čia veiki? Siūlai masažą? – kreivai šypsodamas paklausė jis.

– Nieko, – pasipiktino ji. – Ilsiuosi.

Jis sugriebė ją už riešo.

– Liaukis, – pakartojo. – Nesėdėk čia kaip Buda.

Lotosas nejučia įsitvėrė suolo, bet policininkas geležiniais gniaužtais ją atplėšė ir nusitempė prie tolėliau krantinėje stovintio pikapo.

Pradėjo rinktis praeiviai, be abejo, ištroškę išpūdingų regiinių. Lotosas akimis susirado jaunuosius išimylėjėlius, berniuką, jo senelę ir senuką su paukščių narvu. Žvilgsniai ją varstyte varstė. Apimta baisios gėdos mergina panoro, kad žemė prasivertų ir ją prarytų.

Akies krašteliu Lotosas matė prie pikapo stovintį vyresnį policininką.

– Nagi, kvailiuke, – kimiu rūkoriaus balsu subarė jis merginą, – čia ne vieta parsidavinėti. Šįvakar į naujo tūkstantmečio sutikimo puotą atvyks pats apygardos gubernatorius. Negi nežinotai?

Lotosas pajudino išdžiūvusias lūpas, bet neišspaudė nė žodžio. Ką gi galėtų pasakyti? Pasiginčyti, kad neparsidavinėja? Paaiškinti, kad neskaito laikraščių?

– Lipk į kėbulą. Įlipusi atsitūpk ir sunerk už galvos rankas, – stumdamas Lotosą į automobilį sukomandavo jaunas policininkas.

Ji suklupo ir išsitiesė ant metalinių grindų. Netyčia įsikando liežuvį. Pajuto kraujo skonį. Pikape jau sėdėjo trys jaunos moterys trumpomis suknutėmis, ašarų ir prakaito sugadintu makiažu – veikiausiai prostitutės; senas susivėlęs elgeta nudriskusiu švarku; keturi chuliganai riebaluotais plaukais. Visi tupėjo prie kėbulo sienų, susidėję už galvos rankas.

Lotosas pakilo ir ranka nusivalė lūpas. Mergina, kurios akys buvo tokios pat raudonos kaip ir aptempta suknelė, pasislinkusi atlaisvino jai vietas. Lotosas dėkinga linktelėjo ir visu svoriu atsirėmė į sieną. Šmėstelėjo mintis apie pabėgimą, bet jos greitai atsisakė.

– Buda, meldžiu, palaimink mane, – sumurmėjo ji. – Kad ir kas nutiktų, neleisk jiems išsiųsti manęs namo! Tik ne dabar.

Už pikapo stoviniavo keli policininkai. Lotosas jų nematė, bet užuodė cigarečių dūmus ir girdėjo balsus. Vyresnysis policininkas skundėsi, kad jo paauglys sūnus per daug laiko praleidžia žaisdamas kompiuterinius žaidimus. Kitas pusiau aimanavo, pusiau gyrėsi, kad dukra labai mėgsta piešti.

Lotosui knietėjo apsižvalgyti, bet ji nedrįso. Kaip jie gali stovėti ir šnekėtis apie tokius kasdienius dalykus, kai jos gyvenimas verčiasi aukštyn kojomis?

Ji su kartėliu pagalvojo, kad ši pirma naujo tūkstantmečio diena turėjo atnešti laimę. Mergina net neketino čia eiti, bet centriniame pašte išsiuntusi namo pinigus ir peržygiavusi tankią dangoraižių girią miesto centre nejučia pasuko prie jūros, suviliota silpno druskos kvapo. Vaizdas nuo krantinės džiugino akį. Susiradusi suoliuką atsisėdo ir mėgavosi neįprasta erdvės ir tylos prabanga.

Nors Lotosas mieste pragyveno trejus metus, iki šiol čia nebuvo užsukusi. Diena po dienos tūnodama savo masažo salone, ji dažnai net pamiršdavo, kad Šendženas stovi ant kranto.

Apie miestą ir jūrą Lotosas sužinojo kaimynų namuose Šilkmedžių Griovoje, kaime aukštai kalnuose už tūkstančių mylių į šiaurę nuo Šendženo. Kai jos kaimynės Luo Idziun tėvai parsigabeno stebuklingą dėžę, vadinamą *dianši* – elektriniu ekranu, visi nepaprastai džiaugėsi. Į Luo kiemą priplūdo žiūrovų, žmonės tiesė kaklus, kad geriau matytų judančius paveikslėlius dėžėje. Nesiliaujantis svečių srautas taip įgriso šeimai, kad jie po savaitės uždarė *dianši* ir tik per šventes ištraukdavo jį visiems parodyti. Bet Lotoso bendraklasė Luo Idziun retsykais pasikviėdavo ją pažiūrėti televizoriaus. Kartą rodė laidą apie Šendženą, miestą šiauriau nuo Honkongo. Kaip didingai jis atrodė! Palmės,

blizgantys veidrodiniai pastatai, šaunantys aukštyn į dangų, akinančios spalvingos neoninės iškabos ir dideli laivai, plūduriuojantys žydruose judraus uosto vandenyse.

Kokia paika ir lengvatikė ji buvo!

Buvo šaltas sausio rytas, bet visi pikape prakaitavo. Niekas nedrįso nė žodžio pratariti. Palmių šešėliai ant metalinių pikapo grindų piešė audeklų raštus. Artėjant pietų metui minia kranti-nėje ėmė sklaidytis.

Lotosas į viską žvelgė abejingos stebėtojos akimis. Iš pikapo kėbulo šalikelėje išvydo milžinišką Deng Siaopingo, aukščiausio Kinijos vado, pradėjusio ekonomines reformas, plakatą. Senukas, kurio viena akis buvo didesnė už kitą, mojavo ranka. Po portretu raudonomis raidėmis švietė šūkis „Reformų politika nesikeis šimtą metų“.

Reformos leido tokiems valstiečiams kaip ji atvykti į miestą dirbti ir užsidirbti pinigų. Lotosui nebuvo reikalo šiandien siųsti namo pinigus. Iki Pavasario šventės dar penkios savaitės. Vaikystėje ji nekantriai laukdavo šios šventės – Naujųjų Mėnulio metų – ir ypač jos išvakarių, kai susirinkdavo visa šeima. Tą vienintelę metų dieną vakarienės stalas būdavo nukrautas rečiausiais gardumynais. Po vakarienės, kai mėnulis pakildavo virš japoninių svirmedžių viršūnių, ji išeidavo į kiemą su berniukais leisti fejerverkų. Kitos mergaitės juos stebėdavo iš tolo, užsidengusios ausis nuo triukšmo. Lotosas sulaikiusi kvapą uždegdavo prie ilgos bambukinės lazdelės pririštų fejerverkų degiklį. Fejerverkai imdavo spragsėti ir spjaudyti ugnį it slibinukai. Ji nebuvo tikra, kad kurtinantis riaumojimas atbaido piktąsias dvasias, kaip tvirtino senelė, bet pati tikrai atsidurdavo devintame danguje.

Vakarietiški Naujieji metai paprastai nebūdavo labai svarbūs, bet vakar vakare naujojo tūkstantmečio proga Šendženo dangų kelias valandas puošė įvairiausi fejerverkai. Staiga Lotosą apėmė

baisus namų ilgesys, širdį nusmelkė kaltė, kad ji ne su šeima. Tačiau ji nenorėjo grįžti namo neįrodžiusi, kad vertėjo vykti į miestą, ir neatgavusi gero vardo artimųjų akyse. Namų ilgesys paskatino ją širyti drožti į paštą. Ji išsiuntė namo penkis tūkstančius juanių – daugiau, nei jos tėvas uždirbtų kelerius metus ardamas žemę, – taigi jie galės prabangiai atšvęsti Naujuosius.

Jos mintis nutraukė balsas lauke:

– Baigėm, vyručiai, baigėm. Keliaujam iš čia.

– Gerai, – atsiliepė vyresnysis policininkas.

Lotosas išgirdo, kaip kostelėjo pikapo variklis. Plačiaveidis jaunas policininkas su kolega išsoko į kėbulą ir užtrenkė dureles. Automobilis trūktelėjęs pajudėjo iš vietos.

Lotosas stipriai įsikibo bortelio. Žiūrėjo į jūrą, o ši vis mažėjo, mažėjo.

水到渠成

Kur teka vanduo, susidaro vaga

Ant stalo lyg ištiktas traukulių ėmė vibruoti Bingo mobilusis.

– *Vei?* – atsiliepė Bingas, tikėdamasis išgirsti kokio pernelyg uolaus prekeivio balsą.

– Hu *laoši*?

Lotosas! Ji vienintelė pasaulyje vadino jį *laoši*. Nors jis atkakliai prieštaravo, ji nepasidavė ir toliau vartojo pagarbų kreipinį, kilusį nuo žodžio „mokytojas“. Bingas net nežinojo, kad mergina turi jo mobiliojo numerį. Paskui prisiminė kadaise įspraudęs jai į ranką savo kortelę – tada bandė gauti leidimą ją fotografuoti.

– Taip, čia aš. Kaip sekasi?

– Mane suėmė!

Jis pašoko nuo kėdės.

– Kur tu?

– Džangmutou areštinėje.

Bingas iš kitų prostitučių buvo girdėjęs apie tą vietą. Merginos blykšdavo vien išgirdusios Džangmutou vardą.

– Taip, žinau, kur tai yra, – tarė jis, spausdamas prie ausies telefoną.

– Mūsų šeimininkė išvykusi. Hu *laoši*, gal galėtum atvykti laiduoti už mane? – virpančiu balsu per telefono traškesį paklausė ji.

– Žinoma! – Bingas gerai žinojo, kaip veikia sistema. Kai nebūdavo neginčijamų įkalčių, laiduotojas, paprastai gerbiamas savo srities specialistas, galėjo padėti įtariamajam. Jis vylėsi, kad Lotosas neįklimpo per gilias. – Kaip tave suėmė?

Lotosas trumpai nupasakojo įvykius. Bingas žinojo, kad siekdami suvaldyti plūstančius žmones prieš didžiąsias šventes policininkai imasi griežtų priemonių prieš nelegalius migrantus. Galbūt Lotosas tik ne laiku atsidūrė netinkamoje vietoje. O gal jaunas policininkėlis, sugundytas merginos grožio, prikibo prie jos, norėdamas neteisėtai pasilinksminėti.

– Jau lekiu! – pažadėjo jis.

– Hu Binbingas? – akiniuotas ketvirtą dešimtį įpusėjęs policininkas pakvietė Bingą pavarde ir vardu.

Sėdėdamas prie rašomojo stalo Džangmutou areštinės vestibiulyje ir kramtydamas dantų krapštuką jis apžiūrėjo melsvą plastikinę žurnalisto kortelę. Vaizduodamas šaltą ir atsainų, dar labiau išpūtė jau ir taip putlius skruostus.

– Taip, tai aš, – atsakė Bingas ir atkišo jam pakelį „Didžiosios Kinijos“ cigarečių – brangiausių, kokių tik pavyko tą rytą rasti.

Policininkas pasiėmė iš pakelio cigaretę ir užsikišo už ausies, kad vėliau pasimėgautų, paskui vėl įsmeigė akis į Bingo žurnalisto kortelę. Ją buvo išdavęs „Ypatingosios ekonominės zonos šauklys“ – vietinis laikraštis, kuriam Bingas dirbo: fotografavo dar vieno žaislų fabriko atidarymą ar kokį nors aukštųjų technologijų gaminį. Po Lotoso skambučio jis išsitraukė kortelę iš dulkinio stalčiaus. Kad galėtų laiduoti, jam reikėjo oficialios ta-

patybės. Pristatęs laisvai samdomu fotografu, koku save laikė, jis būtų nieko nepešęs.

Stovėdamas prieš policininką Bingas susiglostė tankius plaukus ir pasimuistė. Kostiumas buvo nepatogus. Pastaruoju metu jis retai vilkėdavo kostiumą, bet pamanė, kad pasipuošęs pelnys didesnę policininkų pagarbą. Už policininko du pareigūnai apklausė kelis įtariamuosius: jaunos vyrus purvinomis liemenėmis ir šortais. Dar toliau, prie saugomų durų, policininkės tikrino ateinančiuosius.

Policininkas lėtai grąžino kortelę Bingui. Išspjovęs dantų krapštuką paklausė:

– Iš kur pažįstate tą moterį Luo Siangdžu?

– Mes kaimynai, – tvardydamasis atsakė Bingas. – Ji yra įstatymus gerbianči pilietė. Ar galėčiau paklausti, kodėl ji buvo suimta?

Policininkas neatsakė, tik prisimerkęs per akinius stebėjosi į Bingą. Po kiek laiko jo veidas atsipalaidavo, jis tingiai mostelėjo ranka ir pasakė:

– Gerai jau, patikėsiu jūsų žodžiu. – Jis spustelėjo vietinio ryšio mygtuką ir sušuko: – Atveskit Luo Siangdžū.

Po kelių minučių pro geležinius vartelius paskui vyrą pilka uniforma įžengė juodai vilkinti Lotosas. Ji ėjo pakumpusi, stipriai susinėrusi ant krūtinės rankas. Kai pamatė Bingą, dailus jos veidelis, forma primenantis saulėgražos sėklą, nušvito iš palengvėjimo. Ji dirstelėjo į policininką, rūkantį cigaretę. Jis vėl buvo nutaisęs abejingą miną. Atsigręžusi į Bingą Lotosas dėkingai sudėjo delnus ir žemai nusilenkė.

– Hu *laoshi!* – tik tiek ji įstengė ištarti, tada iš gėdos prikando lūpą.

– Kaip tu, Lotose?

– Viskas gerai, – ji šyptelėjo puse lūpų. – Tikrai.

Nebuvo matyti jokių sužalojimų, tik veidas pablyškęs ir pa-

vargęs. Plaukai buvo išsitaršę, migdolo formos akys išsigandusios. Ji atrodė graudžiai, bet žaviai kaip visada.

Bingas prisivertė nukreipti dėmesį į policininką.

– Ar galima... – jis atsikrenkštė. – Atsiprašau, pareigūne, ar jau galima eiti?

Ilgai buvo tylu. Policininkas nuspriegė nuorūką į šiukšliadėžę ir pastūmė jam laiduotojo blanką.

– Pirmiausia pasirašykit dokumentą.

Pilka diena atrodė liguista, žemame danguje bangavo ir pūtėsi tiršta tamsių debesų tešla. Žemę smūgiavo vakarų vėjas. Aplink buvo tuščia, beveik nesimatė automobilių, žmonių ir namų, tik atokiau nuo areštinės vartų stovėjo kelios „žemės žiurkės“ – motorinės rikšos.

Kvėpdamas gaivų orą, greta žingsniuojant ką tik išlaisvintai Lotosui, Bingas pasijuto toks laimingas, koks nesijautė jau daug metų. Jam atrodė, kad tam tikra prasme iš naujo patiria šlovingiausias jaunystės akimirkas. Sudėjęs delnus prisidegė cigaretę, įtraukė dūmo ir išleido pailgą debesėlį.

Lotosas pažvelgė į aukštą sieną, apnertą spygliuota viela, ir, nelaukdama jo, nužygiavo prie rikšų. Jos plaukai plazdėjo vėjyje.

Bingas papsėdamas cigaretę sekė įkandin.

– Hu *laoši*, ką jūs jam pasakėt? – paklausė ji iš dėkingumo lūžinėjančiu balsu. – Kaip įkalbėjot paleisti mane?

Bingas iškėlęs galvą atsakė:

– Gal jie nenorėjo pyktis su žurnalistu?

Ji sulėtino žingsnį ir tarė:

– Ačiū Budai, kad išgelbėjot mane. Nebuvau tikra, kad norėsit užsikrauti tokį vargą.

– Laikau tave savo drauge, – stumtelėjęs aukščiau ant nosies

akinius tarė Bingas. Suprato, kad šis žodis nėra visiškai tikslus. Iki šiol Lotosas šiek tiek priešinosi jo bandymams susidraugauti.

Pūstelėjo stiprus vėjas ir Lotosas apkabino save rankomis.

Bingas numetė cigaretę. Ši nuskriejo puslankiu ir nusileido ant dulkinos gatvės. Jis iš kuprinės ištraukė šviesiai rausvą striukę.

– Tau turbūt šalta. Paskolinau ją iš Mimi.

Lotosas apsivilko striukę. Ji buvo per didelė. Atsiraitojo rankoves ir pačiupinėjo prie krūtinės prisegtą dirbtinę gėlę – jos draugė ir bendradarbė Mimi mėgo tokias neskoningas mergaitiškas gražmenas.

– Jūs labai geras žmogus.

Jos balsas, atgavęs įprastą švelnumą, šildė jam širdį.

– Tai smulkmena, – atsakė jis.

„Žemės žiurkių“ stovėjimo aikštelėje Lotosas atsigręžė į Bingą.

– Nesuprantu jūsų, Hu *laoši*.

– Ko nesupranti?

– Kodėl taip domitės mumis, paprastomis *dzi*?

Bingas pirmą kartą iš jos lūpų išgirdo žodį *dzi* – „vištytės“, kaip niekinamai buvo vadinamos prostitutės.

– Kaip sakiau, kuriu dokumentinių nuotraukų seriją apie prostitutes. – Vos tai ištaręs Bingas suprato, kad jo žodžiai merginos neįtikino. Stojų sunki tylą. – Supranti, daugeliui žmonių žodis *dzi* skamba labai miglotai ir atgrasiai. Norėčiau, kad mano nuotraukos išryškintų tavo ir kitų merginų žmogiškąjį veidą, parodytų, kad esate paprastos moterys.

Lotosas įsispitėjo į jį nuostabiomis akimis.

– Ar šis projektas jums labai svarbus?

– Nepaprastai. – Bingas suprato, kad tai nėra tinkamiausia akimirka aptarti reikalus, bet negalėjo praleisti tokios progos. – Siekiu, kad mano nuotraukas išspausdintų profesionaliems foto-

grafams skirtas žurnalas – toks, kokio nenusipirksi paprastame laikraščių kioske.

– Aišku.

Bingas padėjo jai įlipti į nedidukę „žemės žiurkės“ kabiną.

– Atsiprašau. Jei būčiau žinojęs, kad areštinėje neužtruksiu, nebūčiau paleidęs taksi.

– Nieko tokio.

Lotosas įsitaisė ant kietos sėdynės. Jis atsisėdo šalia. „Žemės žiurkė“ griausmingai pirstelėjo, keleiviai net pašoko, ir nuriedėjo šlapiu keliuku. Kol jie pasiekė grįstą gatvę, Lotosas, pusiau pasislėpusi rausvojoje striukėje, užmigo. Jos galva bumbsėjo į langą, kartais nusileisdama ir jam ant peties.

Ankštoje erdvėje jų šlaunys kartais susiliesdavo. Bingas pamėgino pasislinkti toliau. Jos sijonas pakilo, apnuogino laibas, dailias šlaunis. Ant jos kelių jis pastebėjo kelis randus, primenančius baltus vikšrus ant kviečių spalvos odos.

Jam niekada nenusibosdavo žiūrėti į jos veidą. Ji nebuvo iš tų įspūdingų moterų, kurios gatvėje traukia žvilgsnius, bet jos grožiui nieko netrūko. Kuo ilgiau Bingas žiūrėjo į tą simetrišką veidą ir subtilius, it puikiausius siuviniai, bruožus, tuo gražesnė ji jam atrodė.

Prieš pusę metų, kai artimiausia kaimynė Mimi supažindino jį su Lotosu, mergina iškart patraukė jo dėmesį. Dvidešimt trejų metų Lotosas labai skyrėsi nuo bendradarbių: ji buvo tyki, santūri, šaltoka. Bingas nesuprato, ar šaltumu ji siekia pritraukti klientus, ar tik saugo savo orumą. Kai Bingas pasmailinęs liežuvį išaiškino jai savo dokumentinių nuotraukų apie prostituciją svarbą ir paprašė leidimo ją fotografuoti, ji ryžtingai papurtė galvą. Jam pasirodė, lyg prieš nosį būtų užtrenkusi duris. Lotosas mėgo klausinėti jį įvairiausių dalykų: apie higieną, apie budizmą, apskritai apie gyvenimą. Tačiau apie save beveik nieko nepasakodavo.

Prisipaudęs prie Lotoso Bingas mąstė, kiek mažai žino apie

šią merginą. Rankas laikė susidėjęs ant kelių. Jis buvo profesionalus fotografas ir padorus vyras, turintis tvirtą moralinį pamatą, ir griežtai sąžiningas, bet juto, kad vogčia vis žvilgčioja į ją.

Išryškėjus pusnuogiam kūnui Bingo širdis ėmė daužytis kaip senovinis būgnas mūšio lauke.

Jam kraipant padėklą, kad popierius būtų paskendęs tirpale, atrodė, jog merginos veidas ir nuoga krūtis raibuliuoja. Jie vos prieš kelias valandas baigė fotosesiją, bet Bingas nekantravo pamatyti rezultatus. Nuo tada, kai prieš tris mėnesius ištraukė Lotosą iš areštinės, Bingas slapčia tikėjosi šio kvietimo.

Fotopopieriuje stebuklingai ryškėjo paveikslas. Jis dar švelniai pateliuskavo skystį, kad tolygiai permerktų popierių. Prisimerkęs palinko prie padėklo ir per akinius pažvelgė į nuotrauką. Raudonos lemputės šviesos neužteko, tad jis nuo gretimo stalo pasiėmė ryškinimui skirtą žibintą ir nukreipė jo spindulį į lapą.

Ant kaklo kabančiu rankšluosčiu nusišluostė nuo veido prakaitą. Žnyplėmis atsargiai ištraukė fotografiją, panardino ją į stabdiklį, paskui į fiksažą. Įjungė fluorescencinę lempą.

– Na, štai, *tamade*!

Ryškioje šviesoje Bingas patenkintas apžiūrėjo nuotrauką, kaip brangakmenių kolekcininkas tyrinėja ką tik įsigytą akmenuką.

Jo brangenybė gulėjo ant lovos, užsimetusi baltą, gėlėmis ir pavienėmis lotyniškoms raidėms išmargintą paklodę. Už jos prie sienos karojo baltas tinklelis nuo uodų. Jos plaukai buvo pasklidę ant gėlėtos pagalvės įplėštu kampeliu. Įplėša tikriausiai nauja, pamanė sau Bingas, nes Lotosas nepaprastai tvarkinga mergina. Galbūt koks nors klientas įsijautęs per stipriai įsikibo pagalvės. Įkypos jos akys žiūrėjo ne į fotoaparata, o kažkur į

tolį. Pakreiptas švelnių bruožų veidas švytėjo, pro langą krentanti mėnesiena išryškino nuovargį ir liūdesį. Kairę krūtį iš dalies slėpė dilbis, dešinė gundomai pūpsojo. Spenelis, palyginti su lieknu kūnu, atrodė didelis. Bingui jis priminė pintą sagą.

Bingas fotografavo „Nikonu“ Lotoso kambarįje masažo salono „Mėnulio gėlė“ gale. Lotosas jį pakvietė iškart, kai tik salono šeimininkė Mėnulis išvyko į Šendženą aplankyti artimųjų. Bingas jau buvo gavęs Mėnulio leidimą fotografuoti jos globotines, bet jautė, kad Lotosas nori nuslėpti nuo bosės fotosesiją. Mergina išliko santūri, bet tapo gerokai šiltesnė ir leidosi fotografuojama lauke: prie salono laukianti klientų, kiemelyje už pastato rašanti laiškus namo, ankstyvą popietę palinkusi prie kėdutės žaidžianti madžongą su draugėmis.

Tą vakarą Lotosas jam liepė laukti kieme, kol jos kambarįje užsidegs šviesa, o tada įeiti pro užpakalines duris, kurias ji paliksianti neužrakintas. Bingas suprato, kad įsileisdama jį su fotoaparatu į savo kambarį Lotosas atsimoka už išgelbėjimą.

Lotoso kambarys kvėpėjo talko milteliais, smilkalais ir prakaitu. Dvigulė lova užėmė beveik visą erdvę, prie sienos stovėjo sekcija. Joje Bingas išvydo baltą porcelianinę gailėstingumo deivės Guanin statulėlę ir trikojų varinį puodelį, pilną smilkalų pelenų. Nuo sienos žvelgė tos pačios dievybės portretas. Jei būčiau klientas, pagalvojo Bingas, nenorėčiau nusimauti kelnų šioje Guanin šventykloje.

Tai buvo pirmas kartas, kai Bingas lankėsi prostitutės kambarįje. Tiesa, jis kelis sykius buvo užsukęs į sujauktą Mimi būstą. Bet kaimynystėje gyvenanti Mimi jam niekada neatrodė labai mišlinga. Jis nustebo ir nusiminė, kad Lotoso kambarys toks skurdus. „Mėnulio gėlė“ buvo viena prabangiausių įstaigų Rytų Stoties kelyje, prastokame raudonųjų žibintų kvartale, kurį vietiniai vadino „vištide“.

Darbuodamasis tamsiame kambarėlyje Bingas prisiminė devyniolikto amžiaus eilėraštį, kuriame poetas aprašo savo meilės romaną pavėsinėje su šilkais išsipusčiusia kurtizane. Eilėraštis pasakojo apie naktis, lydimas „arfos melodijų“ ir „gėlių kvapsnių“.

Įstabus eilėraščio pasaulis nuo Lotoso realybės skyrėsi kaip dangus nuo žemės. Kai imperiją valdė dinastijos, protingi ir turtingi vyrai dažnai kviesdavosi į draugiją kurtizanes, išmanančias poeziją, kaligrafiją ir muziką. Santuokas organizuodavo gimnaisčiai, garbingos moterys pagal paprotį neišeidavo iš namų, tad vyrai tik su kurtizanėmis galėjo maloniai pasišnekučiuoti, pasižvelgti ir net užmegzti romaną.

Šiais laikais kurtizanių nebebuvo. Bingas pamanė, kad dėl komercijos ir modernumo Kinijoje nebeliko romantikos.

Ištraukęs iš padėklo nuotraukas sukabino ant virvutės. Vienoje iš paskutinių fotografijų šilkinis naktinis vilkinti Lotosas kilpinio audinio šluoste valė bambukinį demblį, kokius Šendženo gyventojai vasarą naudodavo vietoj paklodžių. Palaidi jos plaukai buvo neryškūs. Bingas paprašė, kad Lotosas darytų tai, ką visada daro aptarnavusi klientą. Jai įnirtingai trinant nelygų bambuką drėgna šluostė skleidė erzinantį garsą. Lotosas visada buvo labai rami ir tyli. Bet tą akimirką ji atrodė kaip pikčiurna, liejanti įniršį ant bambukinio demblio.

Paskutinį jis nupaveikslavo Lotoso veidą. Merginos oda buvo labai šviesi, skaisti, nuostabiai išryškėjanti tamsiame fone. Liūdnoje jos akyse Bingas pirmą kartą pastebėjo užsispyrimą.

Patenkintas nakties darbu Bingas išėjo iš tamsaus kambarėlio, kurį buvo įsirengęs savo būste, ir patraukė į kiemą. Jam patiko šešėliuotos platybės, jose atlėgdavo klaustrofobija, apimanti ankštose patalpose.

Miegantį miestą šukavo vėjelis. Bingas godžiai gėrė vėsų apyaušrio orą. Buvo kovo pabaiga, temperatūra pati ta. Netrukus

Perlų upės deltoje ilgam įsivyrus paatogrąžių karščiai, besitęsiantys ligi pat metų pabaigos.

Vakaruose kabojo sidabrinis mėnulio pjautuvėlis. Žiūrėdamas į jį Bingas susimąstė, kokį derlių jis pjaus. Sėkmę? O gal vienatvę? Sunkiai atsiduso.

Susmuko ant pakiužusios pintos kėdės prie plastikinio stalo po kupliu longanu ir prisidegė pigią vietinės gamybos cigaretę pavadinimu „Geros dienos“. Sukikeno po nosimi. Niekas sau geros dienei lūšnyne, kur net velnias kiaušinių nedėtų.

Lygiai prieš septynerius metus jis iš Pekino persikėlė į Šendžoną. Šiauriečiui buvo sunku priprasti prie tvankaus ir karšto pietų Kinijos oro. Tačiau jis ištvėrė. Pirmus penkerius metus dirbo versle ir turėjo labai patogų butą. Paskui tapo laisvai samdomu fotografu ir apsistodavo įvairiuose prostitučių lūšnynuose. Jis gyveno tarp jų, draugavo su jomis, užrašinėjo jų istorijas ir fotografavo jų kasdienybę. Leisdamas su jomis laiką kėlė savo kritusią savivertę.

Prieš dešimt mėnesių, apsivilkęs fotografo liemenę su daug kišenių, Bingas persikraustė į Miaocuną, arba Šventyklos kaimą, taip pavadintą dėl greta esančios šventyklos. Jis buvo vos per gerą akmens svydį nuo Rytų Stoties kelio. Išsinuomojo kambarį viename iš nedaugelio dar užsilikusių senų namų. Apleistas pastatas nuo kaitros ir drėgmės per daug metų papuvo. Didelis, įmantrios architektūros namas buvo padalytas į tris būstus. Įsprausta viduriniame kambaryje gyveno migrantų pora, traukinių stotyje prekiaujanti gruzdintu maistu, kitą galą buvo užsiėmusi Mimi su draugu. Greta pagrindinio pastato gunksojo nedailus namukas, kuriame buvo bendra virtuvė ir išvietė. Šis priestatas tarytum atsvėrė Bingo tamsųjį kambarėlį priešingame namo gale – jie atrodė kaip du svarmenys ant svarstyklių.

Miaocune mintys apie seksą jį persekiojo kur kas labiau nei tada, kai gyveno susituokęs. Vakaraus gulėdamas lovoje ir kvėp-

damas aistros prisodrintą orą jis baisiai kankindavosi. Norėdamas nuraminti protą ir sutramdyti geismą, valgė vegetarišką maistą ir gėrė karčią arbatą. Prieš miegą skaitydavo Tagorės „Jau-natį“. Deja, visos šios pastangos buvo bergždžios, lyg bambukiniu krepšeliu mėgintum pasisemti vandens. Juk jis buvo trisdešimt devynerių metų vyras, turintis jėgų ne mažiau už tigrą.

Iš pradžių kaimynystėje gyvenančios merginos apibėrė Bingą įvairiausiais kvietimais: siūlė apkirpti, pamasažuoti kojas ar veidą, padaryti viską, ko tik jis užsigeistų. Tačiau Bingas stengėsi išlikti tikras profesionalas, kaip ir dirbdamas kituose raudonųjų žibintų rajonuose. Įsitikinusios, kad jis nepasiduos, merginos ėmė vadinti jį Vienuoliu. Bingas netgi didžiavosi savo pravarde, patvirtinančia jo profesionalumą ir valios jėgą.

Švintant Miaocune vienas po kito pragydo gaidžiai. Bingas buvo kilęs iš kaimo, tad šie garsai jį džiugino. Jis šlepete užgesino cigaretę, dar kartą pažvelgė į mėnulio pjautuvą ir galiausiai grįžo į savo kambarį.

Kitą rytą Bingas nusiskuto bendroje virtuvėje, plikos lemputės šviesoje žiūrėdamas į įskilusį veidrodį ant riebalais nutaškytos sienos. Nors miegojo trumpai, jo siela buvo kupina džiaugsmo. Jo barzda buvo reta, tad dažnai kelias savaites pravaikščiodavo nesiskutęs. Šįryt jį staiga apėmė poreikis nusimesti visa, kas sena, ir naujai pradėti Auksinio Drakono metus. Šie metai turėtų būti palankūs, kupini svarbių įvykių. Po minutės jo smakras buvo švarutėlis. Pasiglostęs jį, Bingas pirštais sušukavo plaukus aukštyn. Nors barzda buvo prasta, jis galėjo didžiulis vešliais, juodais it derva plaukais – juos augino ilgus, kad panėšėtų į bohemos pasaulio atstovą. Mei tokios šukuosenos neleistų, bet jie jau nebe vyras ir žmona.

Be akinių juodais rėmeliais Bingo akys atrodė mažumėlę išsprogusios. Veidrodyje apžiūrinėdamas pilnoką veidą jis prisiminė, ką apie jų santuoką pasakė buvusi uošvė: „Karvašūdyje nuvysta net šviežiausia gėlė.“ Bingas pripažino, kad jaunystėje nebuvo gražuolis. Jis buvo aukštesnio nei vidutinio ūgio, liesas ir gunktelėjęs. Po kiek laiko sužinojo, kad buvusi žmona slapčia pritaria motinai – ne tiek dėl jo išvaizdos, kiek dėl menkų pasiekimų. Mei, kelis kartus nesėkmingai bandžiusi pastūmėti jį į sėkmę, pradėjo apmaudžiai murmėti, vadindama jį *meičusi* – nieko nepasiekusiu, jokių perspektyvų neturinčiu žmogumi. Bingą tai skaudino, bet jis vaizdavo abejingą. Sulaukęs vidutinio amžiaus jis papildė ir dabar atrodė solidesnis bei tvirtesnis. Naujajame kūne jautėsi jaučiau. Kada nors ir buvusi žmona supras, kad neįvertino jo.

Kai Bingas buvo priimtas į Činghua universitetą, žmonės jį ėmė pagarbiai vadinti *čusi*. Tai buvo jo tėvo *alma mater*, vienas iš dviejų geriausių šalies universitetų. Kur tik nuvykdavo, žmonės jį sveikino tapus pirmuoju studentu iš Dzilino provincijos, esančios Kinijos šiaurės rytuose. „Čusi!“ – šaukdavo jie, šiaurietiškas akcentas žodžiui suteikdavo svorio ir linksmumo. Jo motina, fiziškai beveik niekada nerodžiusi jam meilės, išgirdusi naujieną patapšnojo per galvą.

– Mano vaikutis, – sumurmėjo ji. – Pagaliau *čusi*.

Motinai įtikti nelengva – kaip ir buvusiai žmonai, pamanė sau Bingas, traukdamas į kaimo aikštę nusipirkti pusryčių.

Kaimo pakrašty augo išpūdingas banjanas, tamsiai rudos lianos plaukštėsi vėjyje kaip moters plaukai. Jo pavėsyje naujieji žemės savininkai, gyvenantys iš nuomos mokesčių, kovojo kasdienę madžongo kovą.

– Labą rytą, fotografe, ar jau pavalgei? – Bingui priėjus pasveikino jį lošėjai.

– Laba, – mojuodamas ranka atsiliepė jis. – Kaip tik einu šio to nusipirkti.

Iš pradžių į Bingo fotoaparataį jie žiūrėjo įtariai. Vėliau priprato prie jo ir jo įrangos.

Pigioje užkandinėje, įspraustoje tarp viešosios pirties ir universalinės parduotuvės, jis nusipirko *baodzi* – įdarytų bandelių. Sukirto jas pėdindamas namo.

Grįžęs į savo kambarį Bingas užsiplikė didelį stiklainį stiprios žaliosios arbatos. Paskui atsisėdęs ėmėsi peržiūrėti skaidres, ieškodamas vaizdų, įtaigiausiai atskleidžiančių prostitučių gyvenimą. Jo nuotraukos jau buvo pasirodžiusios laikraščiuose ir žurnaluose, bet jis svajojo, kad dokumentinę seriją išspausdintų kas du mėnesius leidžiamas žurnalas „Fotografija“ – geriausias tokio pobūdžio leidinys Kinijoje. Geriausia vieta įgyvendinti projektą buvo Šendženas, dar vadinamas „nuodėmių sostine“.

Jis dažnai įsivaizduodavo žvilgančiuose lapuose išdėliotas mėgstamiausias savo nuotraukas, o virš jų didelėmis juodomis raidėmis užtupdytą jo vardą: Hu Binbingas. Tėvas jį pavadino Binbingu – „įgudusiu kariu“. Jaunystėje tėvas svajojo prisidėti prie revoliucionierių kariuomenės, bet buvo ūkininkų sūnus, taigi netinkamos kilmės.

Bingas žinojo, kad prostitucija yra prieštaringai vertinama tema. Vakaruose fotografai ėmė dirbti su prostitutėmis, kai tik buvo išrasta fotografija. Tačiau Kinijoje prostitucija buvo nelegali, taigi *dzi* nuotraukų ne bet kur galėjai pamatyti. Atrodė, kad dešimt milijonų parsiuduodančių merginų nė neegzistuoja. Bingas buvo pasiryžęs tai pakeisti, todėl ir taikstėsi su sunkiomis gyvenimo sąlygomis.

Sienos vietomis buvo aptrupėjusios, per dažus matėsi geltonas tinkas lyg nesveika oda. Norėdamas jį paslėpti, Bingas prikabinėjo savo darytų nespaltotų Šendženo nuotraukų. Tarp jų

kabojo spalvotas dukters portretas, įspraustas auksiniuose rėmeliuose. Hu Li – mergaitės vardas buvo sudarytas iš tėvų pavardžių – nuotraukoje švytėjo, apskritas jos veidukas buvo linksmas ir niekuo neišsiskiriantis, kaip pavasario saulės spindulėlis. Aštuonmetė taip gėdijosi iškritusių priekinių dantukų, kad nenorėjo šypsotis prieš fotoaparata, bet kai tėtis pasakė kažką linksmą, pratrūko juoku. Po dvejų metų jos tėvai išsiskyrė. Bingas nenumanė, kiek tai užtemdė jos gyvenimą. Teismas globą priteisė mamai.

Praėjusią vasarą Pekine lankydamas dukrą Bingas sukaupė drąsą ir užsuko į žurnalo „Fotografija“ redakciją. Plikagalvis redaktorius jį priėmė šiltai. Tema jam pasirodė įdomi, bet jis prikišo, kad Bingo požiūris pernelyg siauras. Redaktorius paragino jį labiau priartėti prie prostitučių gyvenimo.

– Priartėti? – tuščiam kambaryje pakartojo sau Bingas, ganydamas akis nuostabiuose pilkuose ir juoduose Lotoso atspalviuose. – Labiau jau neįmanoma.

LOTOSAS PASIVERTĖ ANT ŠONO.

„ŠI DARBA DIRBU DĖL DIDESNIO GĖRIO. TAI TURĖTŲ
ATPIRKTI BENT DALĮ MANO NUODĖMIŲ“, – TIKINO JI SAVE.

LIJIA ZHANG (Lidzia Džang) jaunystėje buvo raketų gamyklos darbininkė, o dabar – rašytoja, žurnalistė ir kalbėtoja, save pristatanti kaip tarpininkę tarp Kinijos ir pasaulio, tarptautinėse konferencijose pasakojanti apie šiuolaikinę Kiniją, duodanti interviu CNN, BBC, *Channel 4* ir publikuojanti savo tekstus *The New York Times* ir *Newsweek*. Ji – trijų knygų autorė. Romanas „Lotosas“ – autentiška medžiaga paremtas pasakojimas apie šiuolaikinės prostitutės gyvenimą, įkvėptas autorės senelės istorijos.

Lotosas – jauna mergina iš mažo kaimelio, priversta pardavinėti savo kūną Kinijos „nuodėmių mieste“ Šendžene. Sekso darbuotojų gyvenimas pavojingas ir nelengvas: reikia saugotis policijos, likti patraukliai ir įtikti viešnamio šeimininkei. Skurdi buitį, nuolatinė baimė, prisiminimai apie alkaną vaikystę, namų ilgesys ir klientų užgaidos – visa tai sudaro Lotoso kasdienybę neoninių Šendženo žibintų šviesoje. Lotosas visomis išgalėmis stengiasi išsilaikyti, sumaniai siekdama savo tikslo: užsidirbti tiek, kad galėtų iš kaimo ištraukti studijuoti norintį brolių. Tačiau pažintis su fotožurnalistu Bingu, darančiu reportažą apie prostitučių gyvenimą, netikėtai viską pakeičia. Ar mergina, kasdien parduo-danti savo kūną, gali pamilti? Ar jai pavyks sukurti šeimyninę laimę?

„Lotosas“ – romanas apie šiuolaikinę Kiniją, balansuojančią tarp tradicijų ir dabarties, tarp griežtų visuomenės moralinių normų ir kles-tinčios prostitucijos bei prekybos žmonėmis, tarp skurdo kaimuose ir prievartos fabrikuose. Ir apie nuolankią, tačiau nepalaužiamą mergi-ną, vieną iš nesuskaičiuojamos daugybės vis dar gyvenančių tamsio-joje Kinijos pusėje.

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt